

Technische vragen Interim-Statencommissie 1 juni 2023 PPLG					
nr	Partij en indiener	Gedeputeerde	Vraag	Antwoord	
	VVD – Bas de Wit	Rommel	1. Er wordt een sociaaleconomische impactanalyse uitgevoerd later in het proces. Wie gaat deze impactanalyse opstellen? Welke rekenmethodiek/modellen worden hiervoor gebruikt? Hoe worden gehanteerde aannames/modellen getoetst aan de realiteit?	De vragen die u stelt worden beantwoord in een protocol dat door het Rijk en de provincies is opgesteld (hier te vinden: https://edepot.wur.nl/630516) voor het in kaart brengen van de sociaaleconomische effecten in de PPLG's. Dit protocol beschrijft de achterliggende sociaaleconomische effectenanalyse, die Wageningen Economic Research heeft ontwikkeld. De sociaaleconomische impactanalyse wordt samen met de stakeholders uitgevoerd, onder onafhankelijke begeleiding.	
		Rommel	2. In het stuk wordt het begrip 'stikstofbank' genoemd, gerelateerd aan PAS-melders. Een van de primaire doelen van het PPLG is reductie van stikstofdepositie. Hoe wordt de daadwerkelijk gerealiseerde vermindering van stikstofdepositie gemeten en geregistreerd? Welk beleid zal gelden bij de verdeling van deze stikstofruimte voor natuur en vergunningverlening? In hoeverre is hier nieuw beleid voor nodig?	De daadwerkelijk gerealiseerde vermindering van stikstofdepositie wordt geregistreerd in het landelijke gebruikte AERIUS Monitor. Het RIVM is beheerder van AERIUS Monitor. AERIUS Monitor is een rekenmodel dat gebruik maakt van de uitslagen van continue metingen van stikstofdepositie. Meer informatie over het meten van stikstofdepositie is hier te vinden: https://www.rivm.nl/stikstof/meeetnetten . Voor stikstofreductiemaatregelen waarvan het doel is om het reductie-effect te bestemmen voor het vergunnen van andere activiteiten die stikstof uitstoten (dit heet salderen) zal met behulp van AERIUS Calculator het reductie-effect van de maatregel berekend moeten worden. Een dergelijke uitgevoerde stikstofreductiemaatregel kan tijdelijk geregistreerd worden in een stikstofbank, alvorens het stikstofreductie-effect wordt ingezet voor het vergunnen van een andere activiteit. Een stikstofbank is een boekhoudstelsel die bijhoudt dat niet meer stikstofruimte uitgegeven wordt dan dat in de bank is gezet. Vergunningverlening is pas mogelijk als verzekerd is dat een gunstige staat van instandhouding van de natuur niet in het geding komt. Niet uit te sluiten is dat aanscherpingen van het bestaande beleid zinvol zal zijn.	
		Zaal	3. "Het huidige landbouwsysteem is in zowel ecologisch als in sociaaleconomisch opzicht tegen zijn grenzen gelopen." Kunt u deze stelling feitelijk onderbouwen voor beide aspecten in de Noord-Hollandse situatie (ecologie en sociaaleconomie)?	Een onderbouwing is te vinden in de brief van de minister van LNV aan de Tweede Kamer over de toekomst van de agrarische sector, d.d. 25 november 2022. Naar deze brief wordt ook in het PPLG verwezen.	
		Zaal	4. Er komen KPI's voor de transitie naar kringlooplandbouw. Wie bepaalt de definitie van de KPI's en de te behalen niveaus? Wat zijn de mogelijke consequentie voor bedrijven als zij deze KPI's niet halen in een bepaald jaar?	Het ministerie van LNV heeft in 2021 aan een consortium van partijen (Wageningen University & Research, het Louis Bolk Instituut en Boerenverstand) opdracht gegeven om een KPI-systeem voor kringlooplandbouw (ook wel 'KPI-K-systeem' genoemd) te ontwikkelen. Met een set van van KPI's (kritische prestatie-indicatoren) wordt de bedrijfsvoering van de boer gestuurd naar realisatie van maatschappelijke opgaven, bijvoorbeeld via waarderings- en beloningssystemen. Er zijn gebiedspilots voorzien in een aantal experimenteelgebieden, ook in Noord-Holland. De KPI-K-systeem kan worden gebruikt om prestaties van agrarische bedrijven te meten. Vervolgens ontstaat ook de mogelijkheid voor andere partijen (bijvoorbeeld overheden, afnemers, financiers, terreinbeheerders organisaties) om die prestaties te waarderen. Ten slotte biedt het verschillende gebruikers mogelijkheden om prestaties van individuele bedrijven op te tellen op hogere aggregatieniveaus om zo te bepalen of nationale, gebieds-, keten- en/of sectordoelen worden behaald. Op https://wiki.groenkennisnet.nl/space/kpikl is de methodologie en berekeningswijze na te lezen. Bij de KPI-K systeem kan ook een financieel beloningssysteem, dat nog nader ingevuld moet worden. Dat is ook afhankelijk van de toedeling van middelen uit het Transitiefonds. Als je als agrarische ondernemer je KPI niet haalt, krijg je een lagere score en kun je een lagere financiële beloning krijgen.	
		Zaal	5. Wie bepaalt op basis van welke grondslagen wanneer een bedrijf in de bollenteelt op een bepaalde locatie minder concurrerend is in de markt ten opzichte van andere bollengebieden? Hoe verhoudt deze beoordeling zich tot de bedrijfsseconomische prestaties van het bedrijf zelf (lees: als de ondernemer financieel in staat is door te gaan met zijn bedrijf, wat maakt dan dat iemand beoordeelt dat hij minder concurrerend is)?	Een ondernemer bepaalt zelf welk ontwikkelingsperspectief hij voor zijn bedrijf ziet. Als hij onvoldoende verantwoorde ontwikkelingsruimte ziet op zijn huidige locatie, kan binnen een gebiedsproces herstructurering of verplaatsing een optie zijn.	
		Loggen	6. Zoetwaterbeschikbaarheid is een centraal thema in het PPLG. Bestaat er een overzicht van de verwachte ontwikkeling van de zoetwaterconsumptie in Noord-Holland, mede in relatie tot het aanbod van zoetwater (inclusief doorvertaling naar gebieden)? Zo ja, kunt u die delen? Zo nee, is het technisch mogelijk een dergelijke analyse op te stellen?	Nee, zo'n overzicht bestaat (helaas) niet. Het is op dit moment niet haalbaar om zo'n analyse op te stellen vanwege de vele onzekerheden met betrekking tot klimaatontwikkeling en bestuurlijke keuzes die watervraag en aanbod bepalen. Van belang is de notie dat er <i>door het jaar heen</i> voldoende neerslag valt, maar dat de neerslagloze periodes langer worden en steeds vaker voorkomen. In die droge tijden kan Noord-Holland worden voorzien van zoet water vanuit het IJsselmeer en vanuit de Lek via het Amsterdam-Rijnkanaal of de Hollandse IJssel. Zowel de Lek als het IJsselmeer worden gevoed door de Rijn. Verwacht wordt dat door klimaatverandering de <i>aanvoer</i> van zoet water via de Rijn afneemt, omdat deze van een door gletsjers gevoede rivier verandert in een regenrivier. Het aanbod aan zoet water wordt dus kleiner. Ook wat betreft de <i>zoetwaterconsumptie</i> bestaat nog veel onduidelijkheid. Dat de drinkwaterbehoefte toeneemt staat vast, ondanks de gevraagde 20% waterbesparing. Economische ontwikkelingen, industrie, datacenters en energietransitie laten de watervraag ook toenemen. Dit geldt ook voor de watervraag die voortvloeit uit de vernatting van veenweidegebieden om bodemdaling tegen te gaan en CO2-uitstoot te reduceren. Al deze vraagstukken over de balans tussen vraag en aanbod van zoetwater worden onderzocht in het Deltaprogramma Zoetwater. De resultaten van deze onderzoeken vormen de basis voor de herijking van de zoetwaterstrategie voor heel Nederland in 2026.	
		Loggen	7. Hoe kan het dat verlaging van nutriënten in het water, er niet in alle waterlichamen toe leidt dat het omslagpunt van troebel naar helder water gehaald kan worden? Welke andere factoren zijn relevant om deze omslag wel mogelijk te maken?	Daar zijn twee redenen voor: 1) elk watersysteem is uniek en het omslagpunt van troebel naar helder hangt af van veel factoren (waterdiepte, aanwezige soorten, bodemtype, verblijftijd van het water, areaal natuurvriendelijke oevers, etc.). Niet elke vermindering van de nutriëntenbelasting zorgt er daardoor voor dat de belasting ook daadwerkelijk onder de kritische belasting komt; 2) De waterschappen hebben voor hun KRW-waterlichamen bronanalyses uitgevoerd voor nutriënten (stikstof en fosfor). Daaruit blijkt dat in een vrij groot deel van Noord-Holland de natuurlijke achtergrondbelasting met nutriënten zo hoog is dat al zou je alle antropogene (door de mens veroorzaakte) belasting tot nul terug brengen, de kritische belasting nog steeds overschreden wordt en de waterkwaliteit niet verbetert. Dit wordt veroorzaakt door het mariene verleden van de provincie en aanwezige veenbodems. Kwel is daardoor nutriëntrijk en de bodems kenmerken zich door een hoge natuurlijke nalevering (mineralisatie, uitlegging). De waterschappen hebben daar de KRW-doelen op aangepast.	
		Rommel	8. Er ontstaat een matrixorganisatie binnen de provincie op thema (klimaat, stikstof, natuur, water) en regio (5 gebiedsprocessen). Een dergelijke manier van organiseren heeft bepaalde nadelen volgens de vakliteratuur, zoals conflicterende belangen (invloed op besluitvormingsproces) en moeizame coördinatie (en dus tijdrovend). Hoe worden de nadelen van de matrixorganisatie ondervangen in de organisatie van het PPLG?	De matrixorganisatie die u beschrijft bestaat al langer. We werken immers al vele jaren aan zowel beleidsthema's, als gebiedsgericht. Elke manier van organiseren kent voor- en nadelen. De nadelen van een matrixorganisatie worden ondervangen door een heldere interne opdrachtgeversstructuur en duidelijke 'spelregels' ten behoeve van de coördinatie en het oplossen van eventuele tegengestelde belangen. De opdrachten per programmagebied, die nog in hoofdstuk 4 worden toegevoegd, dragen hier ook aan bij.	
		Rommel	9. Op basis van welke grondslagen wordt bepaald of wel of niet een Plan-MER vereist is voor het PPLG? Als dit wel het geval is, wat betekent dat voor het besluitvormingsproces? Als dit niet het geval is, hoe worden de milieueffecten dan doorgerekend?	Er geldt een plicht tot het uitvoeren van een plan-MER als het PPLG een kader vormt voor besluiten over MER-(beoordelings)plichtige projecten of als er een passende beoordeling nodig is. Wat onder mer-(beoordelings)plichtige activiteiten moet worden beschouwd staat in het Besluit mer. Nu het PPLG meer concreet is kunnen we onderzoeken of er een noodzaak is om een plan-MER uit te voeren. Wij hebben hierover nog geen uitsluitsel. Hoe eerder bekend is of er een plan-MER gemaakt moet worden, hoe kleiner de kans dat dit tot vertraging in het proces leidt. Als géén plan-MER hoeft te worden uitgevoerd, gebruiken we de toetsing door het Rijk om een beeld te krijgen van de effecten van het PPLG.	
		Zaal	10. Het PPLG beoogt de bedrijfsvoering van agrariërs te verbeteren (doel). Als middel wordt onder andere voorgesteld om de verkavelingssituatie te optimaliseren. Waaruit blijkt dat dit specifieke middel nodig is om het beoogde doel te halen? Welke alternatieve middelen zijn er om het doel te halen?	Dat blijkt uit de praktijkervaring in bestaande gebiedsprocessen. Hier worden gronden gekocht van agrarische bedrijven die stoppen of verplaatsen. Deze gronden zijn deels te benutten om doelen te behalen, zoals NNN-realisatie. Een ander deel van de gronden wordt beschikbaar gesteld aan agrariërs die in het gebied willen blijven en die hun bedrijfsvoering willen aanpassen (extensiveren) en/of die het beheer van natuurgronden op zich gaan nemen. Het streven is om de gronden zodanig toe te delen dat deze zoveel mogelijk op elkaar aansluiten en zo dicht mogelijk bij het bedrijf liggen. Dit voorkomt bijvoorbeeld onnodige verkeersbewegingen van landbouwvoertuigen over de openbare weg. Bij grondgebonden melkveehouderij en een versnipperde verkaveling is er geen alternatief middel om de bedrijfsvoering te verbeteren op zo'n manier dat het verantwoord bijdraagt aan de PPLG en kringloopdoelen.	
		Loggen	11. Er wordt geld begroot voor aanleg van klimaatbuffers in de binnenduinstrand. Wat is een klimaatbuffer? Hoe verhoudt dit zich tot termen als bufferzone of overgangzone (definities)? En welke alternatieve instrumenten zijn mogelijk om het beoogde doel te realiseren dat door de beoogde inzet van klimaatbuffers gehaald moet worden?	De term klimaatbuffer kan inderdaad verwarring oproepen; wij zullen deze term in de volgende versie van het PPLG niet meer gebruiken. Gedoeld wordt op de extra ruimte die nodig is voor de combinatie van wateropvang, het vasthouden van zoet water en natuurontwikkeling in de binnenduinstrand (zie hoofdstuk 2 van het PPLG, specifiek de passages over de binnenduinstrand). Voor het halen van deze opgaven zien wij geen alternatief dan het huidige voorstel in het PPLG.	
		Rommel	12. Er wordt gesteld dat onze duinen vergrassen door teveel stikstofneerslag. Is inmiddels al duidelijk waar de stikstofdepositie vandaan komt in het kustgebied? Zo nee, wanneer verwachten we resultaten uit het onderzoek? Welke andere factoren zijn relevant voor het niet halen van de N2000-doelen in de duinen?	Het is bekend dat stikstofneerslag op onze duinen afkomstig is vanuit verschillende activiteiten, zoals landbouw, industrie en mobiliteit. Van een gedeelte van de gemeten stikstofneerslag is de herkomst echter onbekend. Uw vraag richt zich, zo wij begrijpen, vooral hierop. Er loopt een nader onderzoek door het RIVM, dat in de afrondende fase is en binnenkort beschikbaar komt. Een overzicht van alle drukfactoren die relevant zijn voor het halen van een gunstige staat van instandhouding van de natuur staan per Natura 2000-gebied in de natuurdoelanalyses: https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Natuur/Provinciaal_Programma_Landelijk_Gebied	
		Rommel	13. Hoeveel agrarische gronden hebben wij nu in eigendom buiten NNN/N2000-gebieden? Waarom wil de provincie gronden buiten NNN/N2000 (structureel) aanhouden, welke voordelen heeft dit?	De provincie heeft circa 1.850 hectare agrarische grond buiten NNN- en Natura 2000-gebieden in bezit. Op dit moment gronden verkopen lijkt ons onverstandig. De gebiedsprocessen zijn gestart en de opgaven vanuit het PPLG per programmagebied worden steeds duidelijker. Om deze opgaven te kunnen realiseren kan het inzetten van onze gronden behulpzaam zijn (bijvoorbeeld voor extensivering of compensatie van productieverlies).	
		Rommel	14. Voor sectoren als mobiliteit en wordt voor stikstofreductie uitgegaan van autonome ontwikkeling, die voor een daling van de stikstofuitstoot (en daarmee depositie) zorgen. Waarom wordt in de landbouw geen rekening gehouden met deze autonome ontwikkeling (bijvoorbeeld door stoppende ondernemers zonder opvolging)?	Er wordt zeker ook rekening gehouden met autonome ontwikkeling in de landbouw. De prognose voor 2030 in AERIUS Monitor laat zien dat in 2030 de uitstoot van stikstofoxiden verder zal zijn afgenomen en de uitstoot van ammoniak (vooral afkomstig uit de sector landbouw) zonder aanvullend beleid (nagenoeg) niet zal afnemen.	
		Loggen	15. "Voor de KRW-beoordeling wordt echter het one-in-all-in-principe gehanteerd. Dat wil zeggen dat als een van de nutriënten (stikstof of fosfaat) aan de norm voldoet, het waterlichaam voor nutriënten op groen komt en dus voldoet." Het is toch juist precies andersom (als één niet voldoet, komt het lichaam op rood)?	De KRW-beoordeling gaat inderdaad uit van het 'one out all out'-principe, echter met uitzondering van de nutriëntengehaltes. De nutriëntengehaltes zijn onderdeel van de fysisch-chemische beoordeling en fungeren als een early warning. In het geval de biologische kwaliteit op orde is, maar de nutriëntengehaltes niet aan de norm voldoen, is er een risico op achteruitgang. Dat één van beide stoffen op orde moet zijn, heeft te maken met het uitgangspunt dat algen stoffen opnemen in een bepaalde verhouding. In de praktijk zal daardoor als snel één van beide stoffen limiterend zijn voor algengroei. Dat de andere stof dan de norm overschrijdt, doet er dan niet meer toe. Nieuwe wetenschappelijke inzichten wijzen erop dat dit gecompliceerder ligt en dat dus beide stoffen aan de norm dienen te voldoen, maar voorlopig is de methodiek zoals uitgelegd.	
		Rommel	16. Welke onderzoeksvraag staat centraal in 2024 bij het bepalen of en waar een Wilg-instrument ingezet moet worden? Wat weten we daar nu nog niet over?	De vraag die centraal staat is of, en zo ja hoe, het Wilg-instrumentarium een aanvulling kan zijn op het huidige instrument van vrijwillige kavelruil. We kijken daarbij met name of het WILG instrumentarium een oplossing kan zijn om kaveluittrajecten een minder vrijblijvend karakter te geven, zodat voor deelnemers vanaf het begin meer zekerheid is dat de kavelruil succesvol wordt afgerond.	
	PvdD	Rommel	1. p.4: Wordt P5 in het proces van actualiseren van het PPLG ook meegenomen?	Ja.	

		Rommel	2. Kunt u een lijst van organisaties/actoren geven die betrokken zijn geweest bij het opstellen van het PPLG? Zijn organisaties als Caring Farmers en Caring Vets betrokken?	Nee, een dergelijke lijst is niet beschikbaar. Tot nu toe is al een groot aantal verschillende organisaties betrokken bij het PPLG. Te denken valt aan de leden van de Regietafel PPLG & Stikstof, de Landbouwtafel, de Haven- & Industrietafel en het Groenoverleg, en alle aanwezigen bij de conferentie in Hoorn van 2 februari jongstleden. Met Caring Farmers worden verkennende gesprekken gevoerd in verband met een mogelijke deelname aan de Landbouwtafel. De wijze waarop de participatie vorm krijgt is toegelicht in hoofdstuk 7 van het PPLG. Ook in de komende periode zetten we de participatie voort. Nu immers is de concept-Startversie gereed en zijn alle organisaties, waaronder ook Caring Vets, in de gelegenheid hun inbreng kenbaar te maken. Wij blijven hier zelf ook actief om vragen.	
		Rommel	3. Er is een motie (https://noordholland.partijvoordedieren.nl/moties/motie-verbreed-de-provinciale-regiegroep-pplg-en-de-sectorale-tafels-met-dierenwelzijnsorganisaties) ingediend om de Provinciale Regiegroep PPLG en de sectorale tafels uit te breiden met dierenwelzijnsorganisaties. De motie is aangehouden omdat is toegezegd dat dat zoveel mogelijk zou worden opgepakt. Op welke wijze is dat gedaan?	In de Statenvergadering van 6 maart jl. heeft gedeputeerde Rommel op deze motie gereageerd. In haar reactie heeft zij aangegeven dat zij de Regietafel PPLG & Stikstof niet wilde uitbreiden, maar dat goed denkbaar is dat dierenwelzijnsorganisaties een rol spelen in de gebiedsprocessen - overigens ook via de terreinbeherende organisaties die dit belang eveneens hoog in het vaandel hebben staan. Korthedshalve verwijzen we naar het verslag van de PS-vergadering van 6 maart, pagina 61 en verder. Zie verder het antwoord op uw vraag 10.	
		Zaal	4. Het percentage biologische landbouw in Noord-Holland blijft laag, ondanks de grote maatschappelijke baten van biologische landbouw (https://www.ecorys.com/nl/nederland/latest-news/hoger-rendement-voor-biologische-veehouderij-dan-normale-boerenbedrijf#:~:text=Baten%20ecologische%20veehouderij%20aanzienlijk%20hoger&text=Het%20maatschappelijk%20rendement%20op%20de,en%20Overmeden%20kosten%20in%20gezondheidsschade) en het feit dat biologisch het enige internationaal erkende keurmerk is voor duurzame landbouw. In Flevoland bijvoorbeeld is het aandeel biologisch flink groter en in Denemarken loopt biologisch ook beter omdat de overheid er actief beleid op voert en mensen informeert. Daarom is een motie (https://noordholland.partijvoordedieren.nl/moties/hernieuwde-aandacht-voor-meer-biologische-landbouw) aangenomen in PS om een plan te maken om het areaal van biologische landbouw te verhogen, in lijn met Europese doelstellingen. De uitvoering van die motie zou voor de zomer komen. Wanneer komt dat en hoe wordt het concreet meegenomen in het PPLG?	In onze brief met kenmerk 1954992/1955001 hebben wij u geïnformeerd over de afhandeling van M205-2022. Daarin hebben wij aangegeven dat onze verwachting is u hierover in het tweede kwartaal van 2023 via een aparte brief te informeren. De gesprekken met de sector en het ministerie van LNV zijn binnenkort afgerond. De uitvoering van deze motie maakt deel uit van de Voedselvisie uitvoeringsagenda 2023-2024. Op haar beurt maakt de Voedselvisie 2020-2030 integraal deel uit van het PPLG.	
		Zaal	5. In het PPLG wordt gesproken over 'goede landbouwgronden'. Wat zijn goede landbouwgronden?	De uitwerking van dit begrip en het beleidskader voor de bescherming van goede landbouwgronden zijn onderdeel van het beoogde Landbouwakkoord. Zodra dit Landbouwakkoord er is werken wij de afspraken hierover uit.	
		Zaal	6. p.43: "In 2021 telde Noord-Holland 3.455 land- en tuinbouwbedrijven. De sector heeft een grote economische en sociale betekenis voor het landelijk gebied." a) Hoe groot is de economische betekenis voor het landelijk gebied van die 3.455 land- en tuinbouwbedrijven?	In 2020 was de totale toegevoegde waarde van het agrocomplex in Noord-Holland circa € 5,5 miljard. Alle informatie over de landbouw in Noord-Holland is te vinden op: www.agrimatie.nl/noord-holland/onderwerpen/betekenis-van-het-agrocomplex/	
		Zaal	b) Zijn dit 3.455 agrarische bedrijven, of zijn dit ook toeleverende bedrijven in de kolom (loonwerkers etc.)?	Deze cijfers betreffen het gehele agrocomplex. Op www.agrimatie.nl staat alle informatie over de economische betekenis van het agrocomplex, ook uitwerkt per sector.	
		Zaal	7. Welk deel en in welke mate is het nationale agro-foodcomplex "wereldwijd toonaangevend", zoals in het PPLG gesteld?	Voorbeelden van toonaangevende onderdelen van het agrocomplex zijn de zaadveredeling, koolsoorten en de bloembollenteelt (tulpen en narcissen). Circa 50% van alle groentezaden in de wereld heeft zijn oorsprong bij Noord-Hollandse bedrijven. Voor sommige koolsoorten vindt meer dan de helft van de Nederlandse teelt in Noord-Holland plaats. Voor de bloembollenteelt vindt ruim de helft van de Nederlandse teelt in Noord-Holland plaats. Meer informatie staat op www.agrimatie.nl .	
		Rommel	8. p.28: Provincie wil het Rijk helpen met oplossingen voor PAS-melders en noemt legaliseren de hoogste prioriteit. a) Maakt de provincie daarin een onderscheid tussen PAS-melders die vanaf 1 juli 2015 een PAS-melding hebben ingediend en daarna hebben uitgebreid, en PAS-melders die eerst illegaal (zonder vergunning Wnb) hebben uitgebreid (vóór 1 juli 2015) en daarna een PAS-melding hebben gedaan om toch te proberen te legaliseren (zogenaamde 'valse PAS-melders', waar ook al rechterlijke uitspraken over zijn)?	Het PAS nam de feitelijke emissies en depositie als vertrekpunt. Hiermee werd de juridische situatie zo dicht mogelijk bij de feitelijke situatie gebracht. Alle meldingszaken die zich voor legalisatie hebben aangemeld worden getoetst aan diverse verificatiecriteria die door het Rijk worden opgesteld en ook aan artikel 2.8a van de Regeling natuurbescherming. Dit betekent dat ten onrechte gemelde situaties niet voor legalisatie in aanmerking kunnen komen.	
		Rommel	b) Hoeveel valse PAS-melders kent de provincie Noord-Holland? Welk intrekkingsbeleid wordt toegepast voor deze onrechtmatigheden?	Het verificatieproces loopt nog, dus er kan nog geen volledig cijfermatig overzicht worden gegeven. De verwachting is dat dit proces binnenkort wordt afgerond. Er is geen specifiek intrekkings- of handhavingsbeleid geformuleerd voor dit soort situaties. Uiteraard zullen bedrijven in deze situaties alsnog een andere manier moeten vinden om gelegaliseerd te worden. Dat zal echter niet in het kader van het legalisatietraject voor de PAS-melders kunnen plaatsvinden.	
		Rommel	9. p.29: "Gemiddeld bevat een vergunning voor stikstofemissie 30% ongebruikte stikstofruimte. Daarmee is het huidige afromingspercentage van 30% niet te beschouwen als een maatregel die ten gunste komt van de natuur; hooguit voorkomt het een feitelijke stijging van stikstofemissie. In de komende periode houden wij de huidige beleidsregels tegen het licht om te bekijken of aanpassingen nuttig zijn." Wanneer gaat de provincie PS informeren over de resultaten van de herziening van de beleidsregels? Wordt verkend waar mogelijkheden zijn om latente ruimte en/of de vergunningen in te trekken?	Het tegen het licht houden van de beleidsregel voor het salderen met stikstof doen wij samen met andere provincies en het Rijk. Dit doen wij gezamenlijk om zoveel mogelijk uniformiteit in beleidsregels na te streven. Het inperken van latente ruimte maakt hiervan onderdeel uit. Noord-Holland. Wij informeren PS zodra wij hiervan de resultaten hebben.	
		Rommel	10. In de gebiedsprocessen zijn meestal vanzelfsprekend de mensen die grondbelangen in het gebied hebben betrokken. Als daar geen ideeën van buitenaf op tafel kunnen worden gelegd, is er risico dat men investeert in maatregelen die veel geld kosten, maar niet de optimale maatschappelijke winst leveren. Worden in de gebiedsprocessen ook externe koplopers zoals Caring Farmers betrokken, met het doel de ondernemers in het gebied meer mogelijkheden te laten zien, te inspireren en om zo de kans te verhogen om op de meest effectieve, kostenefficiënte en toekomstbestendige oplossingen voor mens en dier in het gebied te komen?	In gebiedsprocessen worden alle partijen betrokken die een waardevolle rol kunnen spelen in het desbetreffende gebiedsproces. Welke partijen dat zijn, zal per gebiedsproces en per vraagstuk binnen dat proces verschillen. In het PPLG wordt hierover geen 'instructie' gegeven; dit is ter beoordeling van de desbetreffende programmamanager. Wel verwachten we binnenkort aan een aantal partijen opdracht te verstrekken om hulp te bieden aan agrariërs bij de transitie. Hierbij is ook voorzien in het betrekken van externe koplopers ter inspiratie en om aan de hand van goede voorbeelden meer inzicht te krijgen van de mogelijkheden.	
		Zaal	11. Er zijn meerdere manieren om kringlopen voor de kringlooplandbouw te sluiten en helaas zijn ze niet allemaal even goed voor dierenwelzijn. Het is niet de bedoeling dat we een systeem opbouwen waarin we afhankelijk worden van in stand houden van suboptimale dierenwelzijn (lock-in effect). Het uitgangspunt binnen de kringlooplandbouw zou moeten zijn dat we kringlopen sluiten met het best mogelijke resultaat voor dierenwelzijn en milieu. Dat is omarmd door de provincie met een amendement van de Voedselvisie in 2021 (https://noordholland.partijvoordedieren.nl/moties/amendement-diervriendelijkste-opties-sluiting-kringlopen). Op welke manier wordt geborgd dat de instrumenten en maatregelen die worden ingezet naar kringlooplandbouw, ook het beste resultaat opleveren voor dierenwelzijn?	Dierenwelzijn en diergezondheid krijgen een nadere uitwerking in het Rijksconvenant dierwaardige veehouderij. Wij gaan ervan uit dat in dit convenant tevens aandacht is voor (de effecten van) kringlooplandbouw op dierenwelzijn en diergezondheid. We blijven hier alert op richting het ministerie van LNV. Vanuit onze subsidieregelingen m.b.t. kringlooplandbouw hebben wij aandacht voor het door u genoemde risico op lock-ins.	
		Zaal	12. p.43: "In kringlooplandbouw kunnen dieren een dragende rol hebben en zij worden respectvol behandeld." Hoe neemt de provincie in dat licht de aanbevelingen van de Zienswijze Dierwaardige Veehouderij van de RDA over, waar actieve houding van provincies wordt gevraagd (ook eerder geagendeerd in commissie door PvdD en door veel partijen ondersteund)? Hoe wordt dat meegewogen in de keuzes voor de verschillende maatregelen en transitiepaden?	Doelen ten aanzien van dier- en plantgezondheid zijn onderdeel van de zeven doelen voor kringlooplandbouw. Via de systematiek van kritische prestatie-indicatoren sturen we als overheid op doelen en geven we daarbij drempel- en streefwaarden mee.	
		Zaal	13. p.43: a) Hoe worden de twee doelen van de provincie (in 2030 alle grondgebonden landbouw Natuurinclusief niveau 2, en 2040 alle landbouw kringlooplandbouw) met elkaar verenigd in PPLG-maatregelen? b) Wat is het doel voor niet-grondgebonden landbouw? Betekenen de huidige doelen dat we helemaal afstappen van intensieve veehouderij, uiterlijk in 2040?	a) De doelstelling voor kringlooplandbouw zoals verwoord in het PPLG is breder dan de twee doelen van de Voedselvisie voor natuurinclusief en het sluiten van kringlopen voor alle grondgebonden landbouw. De doelen uit de Voedselvisie maken integraal onderdeel uit van de bredere doelstelling van kringlooplandbouw zoals die nu in het PPLG is geïntroduceerd. b) Ook voor de niet-grondgebonden landbouw staat de doelstelling van kringlooplandbouw centraal. Dit betekent niet dat we intensieve veehouderij uitsluiten. Wel staat ook voor de intensieve veehouderij de doelstelling van kringlooplandbouw centraal. De doelen hiervoor worden landelijk uitgewerkt.	
		Rommel	14. Nadat verschillende wetenschappers en rechters de effectiviteit van innovaties als emissiearme stalsystemen al hadden betwist, heeft de WUR onlangs definitief geconcludeerd dat deze stalsystemen niet significant lagere emissies opleveren. Provincies hebben vergunningen afgegeven voor uitbreiding van veestapels, met emissiearme stalvloeren als waarborg dat de milieubelasting niet toeneemt. Deze aanname haalt de WUR onderuit. Alle veehouderijvergunningen die op basis van emissiearme stalvloeren zijn afgegeven, staan nu op losse schroeven zodra ze bij de rechter worden aangevochten. a) Welke lessen trekt de provincie hieruit en hoe worden deze conclusies in het PPLG meegenomen? Hoe wordt geborgd dat niet weer dezelfde fouten worden gemaakt?	De transitie in het landelijk gebied is geen rechtlijnig proces. Innovatie is dat evenmin. Er zijn mee- en tegenvallers, zoals u ook beschrijft in uw vraag. Wij gaan hier zo goed mogelijk mee om. Zo hechten wij aan <i>real time</i> metingen van stikstofemissies en juridische borging van innovaties. In de nieuwe landelijke aanpak samenwerking veehouderij worden nieuwe emissiefactoren ontwikkeld. FieldLabs over emissiearme stalsystemen omvatten <i>real time</i> metingen en juridische beoordeling. Zo borgen wij dit.	
		Rommel	b) Wat gaat de provincie doen met vergunningen die zijn afgegeven op basis van innovaties die nu niet blijken te werken?	Als de procedure voor bezwaar en instellen van beroep is gepasseerd, is de afgegeven vergunning onherroepelijk (geen bezwaar en beroep meer mogelijk) en doen wij hier niet actief iets mee.	
		Zaal	15. Op p.40, 44, 52, 54 wordt verwezen naar technische innovaties in met name de veehouderij (vooral transitiepad 1). a) Hoeveel geld wordt in totaal naar verwachting in dit pad geïnvesteerd? En hoeveel in de andere transitiepaden?	Voor technische maatregelen in de veehouderij wordt circa € 153 miljoen aangevraagd uit Transitiefonds en Klimaatfonds. Voor andere stikstofreductiemaatregelen wordt circa € 110 miljoen gevraagd. Er is op dit moment geen inschatting te maken van de investeringen per transitiepad, omdat de toekomstige keuzes van ondernemers nog niet bekend zijn.	
		Rommel	b) Op welke wijze is geborgd dat daarmee alle doelen tijdig worden gehaald tegen zo laag mogelijke (maatschappelijke) kosten?	Borging van het behalen van de doelen gebeurt door regelmatige tussentijdse monitoring van alle verschillende opgaven in het PPLG. Een oordeel over maatschappelijke kosten is uiteindelijk een politieke afweging; wij kunnen ons voorstellen dat dit oordeel voor verschillende politieke partijen, verschillend uitpakt.	
		Zaal	16. Hoeveel geld heeft de provincie in de afgelopen 12 jaar besteed aan innovatie in de veehouderij? Is de effectiviteit en kosten-efficiëntie daarvan ooit in kaart gebracht (winst voor milieu/maatschappij)?	Wij hebben met name subsidies voor innovatie verleend in het kader van het Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP3) in de periode 2015-2022. In deze periode gaat het om circa € 6.665.830,-. We hebben geen cijfers specifiek voor innovatie in de veehouderij. Er zijn echter verschillende selectiecriteria waarop projecten worden beoordeeld. Kostenefficiëntie en kosteneffectiviteit zijn onderdeel van de selectiecriteria.	
		Zaal	17. p.52: "Om agrarische ondernemers te helpen met de transitie naar kringlooplandbouw onderscheiden we zeven transitiepaden. De keuze voor het gewenste pad – of een combinatie ervan – is een keuze van de ondernemer zelf." De transitiepaden zijn heel verschillend. Transitiepad 1 houdt vooral het huidige systeem in stand met grote investeringen in technologische lapmiddelen. a) Als de provincie de keuze voor transitiepad volledig overlaat aan ondernemers, op welke wijze gaat de provincie dan garanderen dat de verschillende doelen van de provincie integraal worden gehaald?	Dit borgen wij via de KPI-systematiek. Onafhankelijk van het gekozen transitiepad moeten agrariërs bijdragen aan de doelen van het PPLG en de kringlooplandbouw. Elk transitiepad is gericht op kringlooplandbouw.	
		Zaal	b) Hoe kan de provincie tijdig bijsturen als transitiepad 1 toch onvoldoende blijkt te leveren (zoals dat in de geschiedenis steeds gebeurde), maar er intussen wel enorme investeringen daarin zijn gedaan (lock-in)?	Wij zijn voortdurend alert op het risico van lock-ins. Via (landelijke) pilots wordt onderzoek gedaan naar maatregelen die effectief, controleerbaar en verifieerbaar zijn, maar ook juridisch houdbaar. Op deze wijze wordt geborgd dat maatregelen ook echt werken. Indien nodig wordt er bijgestuurd.	
		Zaal	18. Het ministerie van minister Van der Wal waarschuwt intern voor het gevaar van 'lock-ins', net als eerder het Planbureau voor de Leefomgeving. Lock-ins ontstaan als overheden de komende jaren miljarden uitgeven aan technieken die later niet blijken te werken en/of niet helpen bij het behalen van de Europese water- en klimaatdoelen. Kan de provincie PS verzekeren dat met de door provincie aangekondigde investeringen in innovatie (met name transitiepad 1) onder PPLG niet voor degelijke lock-ins gaan zorgen? Hoe gaat de provincie dat borgen?	Zie ons antwoord op vraag 17b. Wij kunnen uw Staten echter nooit verzekeren dat er in de toekomst niets mis zal gaan. De transitie in het landelijk gebied gaat gepaard met onzekerheid en is een gezamenlijke zoektocht, waarbij alle partijen voortdurend leren. Vanzelfsprekend stellen wij alles in het werk om ons beleid zo effectief en efficiënt mogelijk te laten zijn.	

		Zaal	19. p.40: De Noord-Hollandse minimale opgave is 0,3 megaton CO2-eq reductie in de landbouw. Als we alleen het aantal koeien zouden verminderen om de 0,3 megaton CO2-eq reductie te bereiken: hoeveel minder koeien zouden we dan ongeveer moeten houden in Noord-Holland?	Op basis van de landelijke rekennorm die wij van het ministerie van LNV en het RIVM hebben ontvangen zou een reductie van 0,3 Mton gelijk staan aan een reductie van ongeveer 25% van de veestapel (landelijk melkvee, pluimvee, varkens en overige). Voor de Noord-Hollandse melkveehouderij zou dat een reductie van ongeveer 22.048 beesten ten opzichte van 2019 betekenen. Kanttekening bij deze norm is dat het uitmaakt over welk soort koeien het gaat, waar ze staan, wat ze eten, hoeveel melk ze geven, in welke fase van de lactatieronde ze zitten en daarmee hoeveel methaan zij produceren bij de pensfermentatie.	
		Zaal	20. De minister van LNV zou de Tweede Kamer in september vorig jaar informeren over de wijze waarop grondgebondenheid in de rundveehouderij zal worden gedefinieerd. Eerder gold de norm van 2,5 melkkoeien per hectare. Dit om schade aan het milieu te beperken. Is er al een indicatie van de definitie vanuit het ministerie? Hoeveel koeien per hectare?	Nee, deze definitie is nog niet bekend. Deze wordt waarschijnlijk onderdeel van het beoogde Landbouwakkoord. Wanneer hier meer over bekend is, zullen we dit verwerken in het PPLG.	
		Rommel	21. p. 40 “Verkleining van de veestapel via agrarische ondernemers die stoppen.” a) Is gedwongen uitkoop een optie voor de provincie?	In de werkwijze NNN wordt voorzien in de mogelijkheid om onteigening als instrument toe te passen voor de realisatie van NNN in/nabij N2000 gebied, zij het dat het voor ons een uiterst middel is. Zie hoofdstuk 4 van het PPLG, waarin het grondinstrumentarium is opgenomen.	
		Zaal	b) Welke autonome ontwikkeling in de veehouderij wordt bedoeld en welke garanties zijn er dat daardoor de belasting op omgeving en dieren snel afneemt?	Gemiddeld stopt jaarlijks 2% van de veehouders. Indien de provincie hierop inspeelt door stoppende bedrijven met bijbehorende grond aan te kopen (met name in de buurt van kwetsbare natuur) dan kunnen de aangekochte gronden ingezet worden om de belasting van landbouw op omgeving te reduceren. De snelheid waarmee dit gebeurt hangt o.a. af van de grondverwerving en het gebiedsproces.	
		Zaal	22. KPI's moeten nog worden uitgewerkt. Door wie worden die uitgewerkt en wanneer is de uitwerking te verwachten? Het is immers een cruciaal onderdeel in het verdienmodel-gedachte. En is het werken ermee vrijblijvend voor ondernemers? Zo ja, hoe wordt dan geborgd dat we de verschillende doelen halen?	Het ministerie van LNV heeft in 2021 aan een consortium van partijen (Wageningen University & Research, het Louis Bolk Instituut en Boerenverstand) opdracht gegeven om een KPI-systematiek voor kringlooplanbouw (kortweg KPI-K-systematiek) te ontwikkelen. Dit moet een robuuste set aan KPI's (kritische prestatie-indicatoren) zijn, waarmee de bedrijfsvoering van de boer wordt gestuurd naar realisatie van maatschappelijke opgaven, bijvoorbeeld via gestapelde waarderings- en beloningssystemen. Er zijn gebiedspilots voorzien in een aantal experimenteelgebieden, ook in Noord-Holland. Op https://wiki.groenkennisnet.nl/space/kpikll is de methodologie en berekeningswijze na te lezen. Wij verwachten dat over de verdere uitwerking afspraken worden gemaakt in het Landbouwakkoord. De beoogde borging vindt plaats via wet- en regelgeving, zoals vergunningverlening.	
		Zaal	23. p.53: De tabel met kritische prestatie indicatoren is voor dierenwelzijn (13) en diergezondheid (14) nog in ontwikkeling. Wanneer zijn deze kritische prestatie indicatoren gereed? En op welke wetenschappelijke gronden worden deze vastgesteld?	Deze KPI's worden ontwikkeld door het ministerie van LNV, in samenwerking met Wageningen University & Research, het Louis Bolk Instituut en Boerenverstand. Er wordt hierbij aangesloten op nationale en Europese beleidskaders. Op dit moment wordt gewerkt aan het Convenant Dierwaardige veehouderij. De beoogde planning voor het convenantproces is dat dit medio 2023 gereed is. Voor meer informatie: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/convenanten/convenanten/2022/11/04/convenant-dierwaardige-veehouderij	
		Zaal	24. p.52-56: Uiteindelijk rendeert het maatschappelijk het meest om te investeren in een transitie naar volledig biologische kringlooplanbouw. Dit is de conclusie van een MKBA naar een toekomstbestendige veehouderij dat Ecorys heeft uitgevoerd. Daarmee worden de doelen gehaald en de voornaamste baten zijn het natuurherstel, de afnames van milieukosten en vermeden kosten in gezondheidsschade. Hoe wordt deze conclusie meegenomen in de afwegingen van in te zetten instrumenten en maatregelen binnen PPLG?	Wij zetten in op het bereiken van kringlooplanbouw via zeven transitiepaden. De keuze om om te schakelen naar biologische productie is een van de transitiepaden, maar de afweging hiertoe laten wij aan de agrarische ondernemer.	
		Zaal	25a) De bollenteelt is schadelijk voor natuur en milieu (o.a. KRW-doelen). Met name in de binnenduinrand is dat extra problematisch. Op welke manier draagt ruimere teeltwisseling in de bollenteelt effectief en tijdig bij aan de KRW-, bodem- en natuuropgave?	Een ruimere teeltwisseling kan bijdragen aan onder meer een betere bodemkwaliteit en vermindering van de ziektedruk. Een betere bodemstructuur kan weer zorgen voor het vasthouden van nutriënten in de bodem, zodat die niet uitspoelen naar grond- en oppervlaktewater. Een betere bodem leidt ook tot rijkere bodemfauna die ook voor de bovengrondse biodiversiteit als voedselbron kunnen dienen.	
		Zaal	b) Is een vergelijking gedaan in effectiviteit en kosten-efficiëntie tussen verschillende maatregelen als investeren in verplaatsingen van bollenbedrijven, investeren in biologische bollenteelt, zones waar geen bollenteelt wordt toegestaan, etc.?	De afweging en uitwerking maatregelen voor de bloembollenteelt (inclusief extensivering en eventuele herschikking van functies) krijgen vorm in gebiedsprocessen. In onder meer de fieldlab Bol wordt met uiteenlopende maatregelen zoals biologische teelt, geëxperimenteerd. Centraal staat de ambitie om te komen tot kringlooplanbouw. Als onderdeel van een gebiedsproces kunnen de KPI op drempel- en streefwaarden worden bepaald. Deze zijn afhankelijk van onder meer de grondsoort of aanwezigheid van kwetsbare functies.	
		Zaal	26. Er zijn verschillende internationale en nationale rapporten gepubliceerd waaruit wetenschappelijk consensus blijkt over het feit dat overheden om verschillende groene doelen te halen gericht beleid moeten voeren op het verhogen van plantaardige consumptie en productie en het verlagen van dierlijke. Welke concrete maatregelen (dwingende en stimulerende) zet de provincie daarvoor in en hoeveel geld vraagt ze daarvoor van het Rijk?	In het PPLG wordt het belang van de eiwittransitie benoemd. Onze ambitie is transitie naar 60% plantaardig en 40% dierlijke eiwitconsumptie in 2030. De activiteiten die wij uitvoeren rondom de eiwittransitie staan in de Uitvoeringsagenda Voedselvisie 2023-2024 en op www.boerenbusinessinbalans.nl . Enkele voorbeelden zijn: wij zijn founding partner van het PLANT FWD festival, stakeholders onderzoek Noord-Holland, ondertekening van de BEAN DEAL, veldbonentelers in Noord-Holland helpen met duurzame duwtjes, afstemming met onze eigen cateraar, monitoren eiwitten van eigen land, in gesprek met voedselverwerkers, eiwitprovincies, lid van de Europese werkgroep proteinshift (ERIAFF) en een jaarlijkse bijdrage aan The Protein Community.	
		Zaal	27. Voor het probleem met concentraties nutriënten wil het Rijk een analyse waaruit blijkt welke maatregelen waar nodig zijn om de doelen vanuit de KRW, de Nitraatrichtlijn, de Richtlijn duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en de Vogel- en Habitatrichtlijnen te halen. Hoe zijn de verschillende instrumenten om deze doelen te behalen tegen elkaar afgewogen in PPLG (effectiviteit en efficiëntie)? Is het sturen op houden van minder dieren (= minder mest) onderdeel van de instrumenten?	Het PPLG bevat een mix van verschillende instrumenten, die gezamenlijk bijdragen aan het bereiken van de opgaven. Ten aanzien van de vermindering van het aantal dieren staat een analyse in het PPLG van de ontwikkeling van de veebezetting.	
		Loggen	28. p.33: “Hoewel dit PPLG geen specifieke maatregelen programmeert die leiden tot minder gewasbeschermingsmiddelen in het water, geldt in zijn algemeenheid dat de verduurzaming van de landbouw die met dit PPLG een impuls krijgt tot emissievermindering.” a) Wat is het doelbereik van KRW op het punt van landbouwigif?	Gewasbeschermingsmiddelen worden om twee redenen gemonitord: 1) voor de KRW-beoordeling en rapportage aan de EU en 2) voor de landelijke/regionale beoordeling in opdracht van het ministerie van IenW zoals opgenomen in de bestrijdingsmiddelenatlas (BMA). Voor de KRW wordt gekeken naar 67 stoffen en wordt alleen gemeten in KRW-waterlichamen. De stoffen dienen in 2027 te voldoen aan de milieukwaliteitsnormen. Voor de BMA meet men 700 stoffen en meet men in veel meer wateren. Het landelijke doel staat in de Toekomstvisie Duurzame Gewasbescherming (LNV, 2019), namelijk geen normoverschrijdingen in 2027 en geen emissies naar het milieu in 2030. De huidige gewasbeschermingsmiddelen vallen voornamelijk onder de 'specifiek verontreinigende stoffen' en voor een klein deel onder de 'prioritaire stoffen'. Het oordeel vindt plaats op basis van het totaal. Het doelbereik van voor specifiekverontreinigde stoffen is voor 2022 nog maar 1 procent.	
		Loggen	b) Met welke concrete maatregelen gaat de provincie in 2027 de KRW-doelen op het punt van landbouwigif halen?	De toelating en toepassing van gewasbeschermingsmiddelen is een bevoegdheid van het Rijk. Zie de Toekomstvisie Duurzame Gewasbescherming 2030. De provincie en de waterschappen werken via het Landbouwportaal aan maatregelen voor vermindering van gebruik en emissies van onder meer gewasbeschermingsmiddelen. Gemeenten zien toe op de erfinrichting en emissies. Bufferstroken langs sloten (verplichting vanuit het Gemeenschappelijke Landbouwbeleid) zullen een positief effect hebben op de inwaai en uitspoeling van bestrijdingsmiddelen naar het oppervlaktewater. Dit kan (deels) gecombineerd worden met de realisatie van de groenblauwe dooradering. We onderzoeken verder wat mogelijk is in onze beschermde gebieden (Natura 2000, grondwaterbescherming) aan vermindering van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Dit in het kader van de Europese Richtlijn duurzaam gebruik van pesticiden.	
		Zaal	29. Noord-Holland kent o.a. enkele grote kippenfabrieken, waar tienduizenden tot honderdduizenden kippen worden gehouden, met volgens wetenschap een groot risico voor uitbraak van de gevaarlijke variant van de vogelgriep virus, ooit ontstaan in intensieve kippenfabrieken. In het recente rapport Bekedam adviseren experts om de intensieve pluimveehouderij af te bouwen, en in waterrijke gebieden te verbieden. Deze expertgroep werd ingesteld door de ministers van Medische Zorg en Sport en van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Een van de schrijvers van het rapport, professor Thijs Kuiken, adviseerde provincie Noord-Holland precies dat te doen: https://www.youtube.com/watch?v=GLif2RaAcoU&t=7s . a) Welke maatregelen worden binnen de PPLG hiervoor getroffen?	Wij zien momenteel geen aanleiding voor specifiek Noord-Hollands beleid of maatregelen voor dierziekten en zoönosen. Het betreft Rijksbeleid en dat zullen we volgen.	
		Zaal	30. De provincie wil naar natuurinclusieve landbouw in 2030. Het rapport Natuurverkenning 2050 – Scenario Natuurinclusief van PBL stelt: “Sleutelfactoren om deze opgave te realiseren zijn onder andere: een duidelijke (ruimtelijke) beleidsstrategie, de ontwikkeling van nieuwe verdienmodellen en financiële zekerheden voor ondernemers en een gestructureerde gedragsaanpak om burgers/consumenten mee te nemen in de benodigde transitie. Het Natuurinclusief-scenario impliceert met name voor de landbouw grote veranderingen. Deze bestaan uit een forse transitie van dierlijke naar plantaardige productiesystemen, een extensivering van dierlijke productiesystemen en meer gebruik maken van natuurlijke processen.” Welke van de onderstreepte maatregelen worden door de provincie binnen PPLG genomen?	Over elk van deze maatregelen bevat het PPLG richtinggevende uitspraken: ten aanzien van de ontwikkeling van de gemiddelde veebezetting (extensivering), ten aanzien van natuurlijke processen, ten aanzien van de eiwittransitie en ten aanzien van de transitiepaden en nieuwe verdienmodellen in de agrarische sector.	
		Loggen	31. p.3 en p.6.: “De komende maanden krijgt ook de samenhang vorm tussen het PPLG en het ruimtelijk voorstel dat de provincies maken op verzoek van de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening.” a) Hoe wordt een integrale afweging en aanpak van ruimtelijke keuzes en keuzes voor het landelijk gebied gewaarborgd als het ruimtelijk voorstel pas na PPLG wordt ingevuld?	Het PPLG is één van de programma's met mogelijke ruimtelijke consequenties tot gevolg. In het kader van het Ruimtelijk Voorstel Noord-Holland brengen we vanuit verschillende programma's (zoals PPLG, maar ook vanuit de NOVEX-gebieden) in beeld waar ontwikkelingen elkaar kunnen versterken of elkaar in de weg kunnen zitten en dus keuzes zijn te maken. De keuzefweging kan leiden tot specifieke afspraken met het Rijk in het Ruimtelijk Arrangement over wijzigingen in bijvoorbeeld het PPLG of de Omgevingsvisie. Voor nu is de startversie van het PPLG dus input voor het Ruimtelijk Voorstel. In tweede instantie kan het PPLG worden aangepast aan afspraken in het Ruimtelijk Arrangement.	
		Zaal	b) Nu is bijna de helft van de provincie landbouwgrond en gezien de schaarsheid van de grond is het noodzakelijk kritisch te kijken naar bestaand grondgebruik. Hoeveel procent van provinciaal landbouwgrond wordt gebruikt voor veevoer (gras, maïs, e.d.)? Wordt er gekeken naar mogelijkheden om de boeren te helpen de grond in te zetten voor efficiënter gebruik voor directe consumptie voor de mens (als voedsel of bouw- en isolatiemateriaal)?	Ja, wij hebben de cijfers en trends van onze land- en tuinbouw in kaart gebracht. Ja, we kijken - natuurlijk in samenwerking met de sector - naar kansen voor alternatieve gewassen. We hebben onderzoek gedaan naar de eiwittransitie samen met het Ontwikkelbedrijf NHN. We dragen de mogelijkheden van de eiwittransitie ook uit via het netwerk Voedsel Verbindt. De mogelijkheden van de productie van gewassen ten behoeve van biobased bouwen zijn vanuit team circulaire economie onderzocht voor Noord-Holland, deze rapportage wordt na de zomer opgeleverd. Toepassing en verwerking staan niet ter discussie, voor productie lijken de kansen vooralsnog beperkter dan gehoopt. Al deze info wordt ook gedeeld via ons platform www.Boerenbussinesinbalans.nl .	
		Loggen	32. p.29: “Wij delen kennis – bijvoorbeeld met onze de Handreiking stikstofvrij bouwen en stimuleren duurzame mobiliteit in nieuwe en bestaande wijken. Ook voor de bestaande woningbouw zijn er maatregelen die bijdragen aan stikstofreductie, zoals het van het gas halen van woningen in het kader van de energietransitie.” Is natuurinclusief inrichten van de openbare ruimte hier ook onderdeel van?	Ja, natuurinclusief bouwen (en inrichten van de openbare ruimte) is ook onderdeel van ons integrale convenant Toekomstbestendig bouwen met ruim 100 partners, ook uit de sector en diverse gemeenten.	
		Olthof	33. p.29: “Daarnaast doen we nader onderzoek naar snelheidsverlaging van het wegverkeer op provinciale wegen. Een verlaging van 80 km/u naar 60 km/u leidt alleen tot een significante daling van stikstofuitstoot als hierdoor minder auto's gaan rijden in de nabijheid van het desbetreffende Natura 2000-gebied. Dit lijkt enkel het geval op de N502, waar snelheidsverlaging zou leiden tot een depositiereductie van maximaal 2,78 mol per hectare per jaar op het Natura 2000-gebied Zwanenwater & Pettemerduinen. Wij nemen uiterlijk eind 2023 een besluit over een eventuele snelheidsverlaging.” In mei 2020 heeft GS aangegeven dat ook de volgende Provinciale wegen nabij Natura 2000 gebieden voor een verlaging van de maximumsnelheid in aanmerking komen: * N246 tussen Westzaan en de A8 (van 100 naar 80 km/h); * N502 bij de duinen tussen Den Helder en Callantsoog (van 80 naar 60 km/h); * N510 bij de Schoorlse Duinen (van 80 naar 60 km/h); * N515 bij Polder Westzaan, het gedeelte binnen de bebouwde kom van Westzaan (van 70 naar 50 km/h). Vooral verlaging van 100 naar 80 km/h kan voor een significante afname van stikstofuitstoot leiden. Waarom beperkt deze startnotitie zich dan tot de N502 nabij Zwanenwater & Pettemerduinen?	Het naderonderzoek naar snelheidsverlaging op provinciale wegen is in afrondende fase. De resultaten worden in de komende weken voorgelegd aan GS. Daarna zullen Provinciale Staten worden geïnformeerd over de resultaten. De informatie uit het concept startversie PPLG loopt hier wat op vooruit.	

		Rommel	34. p.20 a) Na 33 jaar (1990 start NNN/EHS) is er nog steeds geen netwerk met volgens oorspronkelijk EHS-doel 'robuuste' (dus geen "smalle") verbindingzones. Wanneer is dit wel gerealiseerd (inclusief robuuste verbindingzones) en hoeveel geld vraagt de provincie hiervoor van het Rijk?	In paragraaf 2.2.2. is ons plan voor NNN-realisatie, inclusief termijn, uitgewerkt. Daarnaast staan de instrumenten die worden ingezet in hoofdstuk 4, waaronder ons grondbeleid. Voor de financiering van een deel van de restantopgave werken we een aanvraag voor het Transitiefonds uit. Ook zal in de definitieve versie van het PPLG een verdere uitsplitsing van de financiering worden gegeven (in hoofdstuk 8). Overigens zijn in 2012 de robuuste verbindingzones ('Van Kust tot Kust' en 'Groene Ruggengraat') als aparte beleidscategorie losgelaten. Deze voormalige robuuste verbindingzones zijn nu onderdeel van het NNN.	
		Rommel	b) Het Rijk wil realisatie van NNN in 2027. Waarom dient Noord-Holland daar geen plan voor in binnen PPLG?	Zie het antwoord onder a.	
		Rommel	c) Kan GS op een kaart laten zien wat de verbindingzones zijn en welke hiervan zijn gerealiseerd, en welke niet?	Op de kaart Omgevingsverordening NH2020 (https://noord-holland.tercera-go.nl/MapView/Default.aspx?id=NLIMRO9927POVCONSOLID-0101) kunt u de verbindingzones vinden. Het is momenteel nog niet mogelijk om te laten zien welke trajecten reeds gerealiseerd zijn en welke nog niet.	
		Rommel	35. Het Rijk heeft doelen meegegeven voor Groenblauwe dooradering (GBDA) en heeft voor PPLG een aantal opdrachten gesteld aan de provincies: * Geef aan wat het huidige percentage GBDA is voor het hele landelijke gebied; * Geef voor de veenweiden aan waar kansen liggen om het percentage GBDA met prioriteit te verhogen; * Maak inzichtelijk welke stappen noodzakelijk zijn om de resterende opgave te realiseren. Wij kunnen de antwoorden op die vragen van het Rijk aan provincie niet terugvinden in PPLG. Kunt u ze alsnog beantwoorden? Wanneer komt er precies duidelijkheid over de huidige percentage, kansen en stappen? Duidelijkheid daarover zou ook in lijn zijn met een eerder aangenomen motie over aanvalsplan landschapselementen.	Geef aan wat het huidige percentage GBDA is voor het hele landelijke gebied: Op 26 mei is de uitwerking van het Aanvalsplan Landschap onder de provincies verspreid, waarmee duidelijkheid is verschaft ten aanzien van de criteria voor de groenblauwe dooradering (GBDA). Wij maken momenteel een inventarisatie van alle landschappelijke elementen die binnen de criteria van de uitwerking van het Aanvalsplan Landschap vallen. Meer informatie is te vinden op de website van het Deltaplan biodiversiteitsherstel (www.samenvoorbiodiversiteit.nl). <u>Geef voor de veenweiden aan waar kansen liggen om het percentage GBDA met prioriteit te verhogen.</u> Dit is maatwerk en zal worden uitgewerkt in de gebiedsprocessen. <u>Maak inzichtelijk welke stappen noodzakelijk zijn om de resterende opgave te realiseren.</u> Op basis van de criteria van de uitwerking van het Aanvalsplan Landschap en de uitkomsten van de inventarisatie van landschapselementen zullen wij een verdere aanpak ontwikkelen om te komen tot de realisatie van de resterende opgave. Ondertussen werken we door aan het benutten van snelle uitvoerings- en koppelkansen binnen de gebiedsprocessen, lopende projecten en bestaande subsidiemogelijkheden. <u>Wij kunnen de antwoorden op die vragen van het Rijk aan provincie niet terugvinden in PPLG. Kunt u ze alsnog beantwoorden? Wanneer komt er precies duidelijkheid over de huidige percentage, kansen en stappen? Duidelijkheid daarover zou ook in lijn zijn met een eerder aangenomen motie over aanvalsplan landschapselementen.</u> <u>De opgave voor GBDA is nog sterk in ontwikkeling. De vragen die u stelt zullen worden uitgewerkt in de volgende versies van het PPLG.</u>	
		Rommel	36. Worden kruidenrijke akkerranden ook tot groenblauwe dooradering gerekend, als ze direct naast niet natuuri inclusieve landbouwgronden liggen waar volop bestrijdingsmiddelen en kunstmest worden gebruikt?	Ja, deze worden ook tot de groenblauwe dooradering gerekend.	
		Rommel	37. Het Rijk wil ook de hydrologische condities in N2000 op orde in 2027 en vraagt de provincies om het volgende duidelijk te maken in PPLG: * welke Natura 2000-gebieden hydrologisch wel en welke nog niet op orde zijn; * wat de oorzaak is bij gebieden waar de hydrologie nog niet op orde is; * hoe systeemherstel kan leiden tot het voldoen aan de hydrologische vereisten van de instandhoudingsdoelstellingen. Wij missen in PPLG de antwoorden op de bovenstaande vragen (met name oorzaken, analyse van welke gebieden wel en niet op orde zijn, onderbouwing van effectiviteit van maatregelen). Kunt u die alsnog geven ? Dat is belangrijk omdat we dan een idee krijgen van de omvang van de problemen en de effectiviteit van maatregelen.	In de natuurdoelanalyses is de informatie die hierover op dit moment bekend is, verzameld. De beleidsmatige inhoud van het PPLG is gebaseerd op deze natuurdoelanalyses. In de komende maanden zullen we de aanbevelingen van de natuurdoelanalyses, inclusief het herstelmaatregelenprogramma, nader uitwerken en vertalen naar de gebieden. In het algemeen geldt dat in Laag Holland en het Vechtplassengebied de hydrologische condities verbeterd kunnen worden.	
		Rommel	38. p. 27: In het PPLG is gekozen voor een overgangsgebied van 500 meter rondom N2000-gebieden, met als reden dat de ammoniak grotendeels neerslaat binnen 500 meter. a) Welk extra percentage onder kdw wordt hiermee bereikt? En met een zone van 2 kilometer?	Dit najaar worden de maatregelen uit het PPLG doorgerekend zodat zichtbaar wordt hoeveel effect het aanwijzen van een overgangszone kan hebben. Op basis van meetgegevens concludeert RIVM dat bij ammoniakuitstoot van een individuele bron vanaf +/- 500 meter bijna geen nabijheidseffect waarneembaar is, daarom gaan wij uit van 500 meter. Indien wij een individuele bron tegenkomen die ondanks een afstand van meer dan 500 meter, een relatief grote bijdrage aan stikstofneerslag levert op stikstofgevoelig habitat of leefgebied in een Natura 2000-gebied, dan richten wij ons in het gebiedsproces ook daar met voorrang op. Duidelijk is dat het verkrijgen van meer hectares stikstofgevoelig habitat en leefgebied onder de KDW naast maatregelen in overgangsgebied ook generieke stikstofreductiemaatregelen vergt buiten overgangsgebied. Vandaar dat ervoor is gekozen om vanaf 500 meter afstand van de stikstofgevoelige hexagonen generieke reductiemaatregelen te nemen, zoals extensivering met landschapsgronden en emissiereductie met brondscheiding).	
		Rommel	b) Welke vorm van landbouw is in deze zone toegestaan? Vergelijk de gele zones uit het rapport Remkes "Wat wel kan: uit de impasse en een aanzet voor perspectief" (okt.'22), waar alleen kleinschalige landbouw mogelijk is, zonder schadelijke uitstoot.	In de zone direct rond het Natura2000-gebied hebben investeringen in omschakeling naar een natuur inclusieve, emissiearme bedrijfsvoering het meeste effect. Veelal zijn in de nabijheid van Natura2000-gebieden al grondgebonden veehouderijen gevestigd en worden deze gronden nu al vrij extensief gebruikt. Onze inzet is er op gericht om deze bedrijven versneld verder te verduurzamen door o.a. bronscheiding - het gescheiden opslaan en aanwenden van vaste mest en urine, waarbij het voeden van de bodem en het bodemleven met vaste, emissiearme mest op maat de sleutel is. Primair kijken we dus naar de kringloopdoelen die behaald moeten worden. De bedrijfsvoering - de wijze waarop in het bedrijf de beweiding, maai-beheer/ ruwvoerwinning, huisvesting, mestopslag en mestaanwending zijn ingericht – zijn belangrijke knoppen om aan te draaien en niet zozeer de schaal. De schaal van het bedrijf staat namelijk los van de kringloopdoelen die het bedrijf behaalt. In het algemeen geldt dat kleinschalige landbouw alleen volhoudbaar is bij neveninkomsten uit bijvoorbeeld detailhandel, horeca, recreatie of een baan buiten het bedrijf.	
		Rommel	c) Is deze zone van 500 meter voldoende buffer voor herstel van het watersysteem binnen N2000-gebieden (inlaat van schoon water, verdroging tegengaan)?	De onderlinge afhankelijkheden tussen het watersysteem binnen en buiten het N2000-gebied hangen sterk af van de lokale omstandigheden. Door middel van landschapsecologische systeemanalyses (LESA's) wordt dit per deelgebied nader onderzocht, zodat we in de gebiedsprocessen de bestaande instrumenten zoals NNN, landschapsgrond, groenblauwe dooradering en innovaties nog gericht kunnen inzetten t.b.v. systeemherstel. Door een slimme inzet van middelen (maatwerk, werk-met-werk) verwachten we dat we met de afronding van het NNN in combinatie met aanvullende instrumenten zoals landschapsgrond en groenblauwe dooradering ook de doelen voor systeemherstel kunnen realiseren.	
		Rommel	39. Bij het doel om 74% van het areaal onder KDW te krijgen, geeft het Rijk ook een opdracht mee aan de provincie: "– Maak per N2000-gebied een analyse met inzicht in de omvang van de stikstofdepositie en de verschillende emissiebronnen – zoals landbouw, buitenland, industrie, verkeer en vervoer en (zee)scheepvaart –, zowel binnen als buiten de provincie, en de verwachte autonome ontwikkeling. De analyse geeft inzicht in maatregelen met zicht op doelbereik en ontwikkelruimte en ook de verdeling van verantwoordelijkheden voor uitvoering van deze maatregelen, in aansluiting op de betreffende emissiebronnen." Waar in PPLG kunnen we die analyse lezen en inzicht in de omvang van de deposities en emissiebronnen per gebied?	Deze analyse is op dit moment nog niet beschikbaar, maar wordt momenteel ambtelijk voorbereid voor elk van de vijf programmegebieden.	
		Rommel	40. p.6: Wat is de definitie van een 'stikstofgevoelig leefgebied'? PvdD verzoekt GS om alle 'stikstofgevoelige leefgebieden' (dus ook buiten N2000) af te beelden op kaart en de voorgestelde 500 m zone erbij af te beelden. Zie WAV-gebieden (Wet ammoniak en veehouderij: Geo services - PDOK.	De definitie van 'stikstofgevoelig leefgebied' staat in de eerste alinea's van paragraaf 2.3.1. Het verzoek dat u doet is geen technische vraag. Wij geven u in overweging dit verzoek in te brengen tijdens het Statendebat.	
		Rommel	41. In de Bossenstrategie is opgenomen dat ontbossing die heeft plaatsgevonden in het kader van de Natura 2000-beheerplannen, met terugwerkende kracht tot 1 januari 2017 wordt gecompenseerd. Voor Noord-Holland is de compensatieopgave 155 hectare. Waarom is in het PPLG ineens 60 hectare genoemd? Is de rest dan al gecompenseerd? Zo ja, waar?	De totale compensatie-opgave is, op het moment van schrijven, 59,78 hectare. Dit is het actuele getal dat gebaseerd is op de nu bekende plannen. Dit getal kan aan verandering onderhevig zijn, afhankelijk van de vraag of alle boskapplannen doorgaan. Het eerdere gecommuniceerde getal van 155 hectare betrof een inschatting op basis van de toen beschikbare kennis (er waren toen meer boskapplannen).	
		Rommel	42. p.23: Via eerdere besluitvorming is door het college en de Staten (Programma Natuur) circa €1.5 miljoen beschikbaar gesteld voor het revitaliseren van ca. 450 hectare bossen (o.a. Diemerbos, bossen in het Gooi, recreatiegebied Spaarnwoude en buitenplaats Leyduin). a) Hoeveel geld is hiervan nog beschikbaar en welke revitalisatie is inmiddels gerealiseerd?	Via de subsidieregeling Programma Natuur zijn in 2022 beschikkingen voor revitaliseringsmaatregelen afgegeven aan Staatsbosbeheer, de recreatieschappen, het Goois Natuurreservaat en Landschap Noord-Holland. In Spaarnwoude zijn in 2022 de eerste deelgebieden gerevitaliseerd (in totaal ca. 16,6 hectare). De overige projecten bevinden zich in de voorbereidingsfase. Uitvoering van deze projecten staat gepland voor de periode najaar 2023 - 2025. In totaal is een bedrag van € 1.815.000 beschikt voor revitaliseringsmaatregelen.	
		Rommel	b) Op welke wijze wordt gemonitord of deze revitalisatie de benodigde effecten heeft en wat zijn de uitgangspunten?	Wageningen Environmental Research (WEnR) is door het ministerie van LNV gevraagd alle provinciale revitaliseringsmaatregelen door te rekenen qua klimaat-effect. WEnR berekent het effect van maatregelen op veranderingen in koolstofvoorraden (levende biomassa, dood hout, strooisel, bodem). Het ministerie van LNV werkt aan een landelijke monitoringssystematiek voor de Bossenstrategie; deze gaat naar verwachting volgend jaar lopen.	
		Rommel	43. p.23: "Wij streven ernaar om tot 2035 in 25% van ons bosareaal revitaliseringsmaatregelen te nemen." Maar de bossen zijn al van matige kwaliteit, vanwege o.a. verdroging en hoge stikstofdepositie. 75% van dit areaal wordt tot 2035 niet aangepakt. Heeft GS advies ingewonnen bij ecologen of dit lage tempo verantwoord is?	Uit het onderzoek 'Revitalisering Bossen Provincie Noord Holland' van de Bosgrepen volgt dat 0,13% van de Noord-Hollandse bossen 'Niet vitaal' is, dat 85,23% 'Matig Vitaal' is en 14,65% 'Vitaal' is. Onze ambitie in het PPLG is om voor 2035 - en o.v.v. beschikbaar gesteld krijgen van de middelen - 25% van het bestaande bos te revitaliseren. We richten ons primair op de bossen die Niet Vitaal zijn en/of Matig Vitaal zijn. Komende periode zijn wij voornemens inzichtelijk te maken waar deze maatregelen te nemen. Het percentage van 25% is bepaald op basis van haalbaarheid. Zo is er aanvullend onderzoek naar de exacte locaties voor het nemen van deze maatregelen. Verder zijn we afhankelijk van grondeigenaren en een krappe markt qua aannemers. Tot slot is er in veel gebieden (vooral in de duinen) weerstand voor revitaliseringsprojecten. Dit heeft al verschillende keren geleid tot langjarige juridische trajecten.	
		Zaal	44. p.45: "Het aantal toeristische overnachtingen stijgt naar verwachting met 17,2 miljoen: bijna 33% extra. Kortom: de recreatieve druk neemt toe, ook op onze natuurgebieden. Dit onderstreept de noodzaak van voldoende groene recreatierruimte." Hoeveel extra natuur wordt er aangelegd voor recreatie? Of neemt de recreatiedruk op N2000-gebieden alleen nog maar toe?	We kijken hierbij vooral naar meervoudig ruimtegebruik en passende vormen van recreatie binnen bestaande en te ontwikkelen natuur- en groenstructuren. Denk hierbij aan koppelingen met de bossenstrategie en de NNN realisatie. Daarnaast gaan we per gebied bepalen hoe we recreatie rondom kwetsbare natuur zodanig kunnen faciliteren dat de verstoring in kwetsbare natuur wordt verminderd.	
		Rommel	45. p.45: "Mits zorgvuldig ecologisch gemotiveerd kunnen we besluiten tot aanpassing van de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland om in de recreatiegebieden passende ontwikkelmogelijkheden te realiseren." Wordt hier bedoeld de mogelijkheid om in recreatiegebieden grond te kunnen ontgrenzen van NNN, zodat er meer recreatie mogelijk is? Komt er elders NNN bij dan?	Ja, hiermee wordt inderdaad bedoeld dat in recreatiegebieden (of elders) NNN-hectares ontgrensd kunnen worden. Conform de 'saldo-nul-benadering' en conform het Barro kan het NNN niet kleiner worden in oppervlakte. Als er dus NNN-ha's ontgrensd worden in recreatiegebieden, zullen die elders - bijvoorbeeld in de binnenduinrand waar een aanvullende begrenzing van 300 hectare is voorzien - weer begrensd worden.	
		Rommel	46. p. 42: Voor peilverhoging worden verschillende maatregelen voorgesteld, waaronder waterinfiltratiesystemen (als onderwaterdrainage), extensiever grondgebruik, aanleg van natuurvriendelijke oevers, natte teelten. Uit eerdere verkenningen bleek dat technologische maatregelen de bodemdaling in het beste geval kunnen remmen, maar niet kunnen stoppen, laat staan terugdraaien, terwijl die ambities wel in de Omgevingsvisie staan. Verder bodemdaling levert enorme maatschappelijke kosten op. a) Op welke manier is het probleem met bodemdaling integraal meegenomen in de gekozen instrumenten voor de reductie van broeikasgassen in veenweide gebieden? Is er een analyse gedaan van de effectiviteit van verschillende instrumenten?	In paragraaf 2.5.4. is aangegeven dat het gaat om emissiereductie landgebruik, <i>inclusief bodemdaling</i> . De doelen uit de door uw Staten vastgestelde Regionale Veenweidestrategie 1.0 zijn onverkort overgenomen. De effectiviteit van de maatregelen in de zin van de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen wordt gemeten door het onderzoeksconsortium Nationaal Onderzoeksprogramma Broeikasgassen Veenweide (NOBV). Dit gebeurt op landelijke schaal en samen met het ministerie van LNV. Alle veenweideprovincies zijn hierbij betrokken.	
		Rommel	b) Is in kaart gebracht hoeveel maatschappelijke winst het theoretisch zou opleveren om minder melkveehouderijen in veeweidegebied te hebben (hulp aan boeren over te schakelen naar andere teelten, verhuizing of stoppen) en is de MKBA daarvan vergelen met bijvoorbeeld de route van investeren in technologische ingrepen?	Er is geen relatie tussen het verminderen van (het aantal) veehouderijbedrijven en veenoxidatie, dus daar wordt geen onderzoek naar gedaan. Oxidatie van het veen ontstaat doordat er zuurstof in de grond dringt. Daar heeft het melkveebedrijf geen invloed op. Uit het laatste onderzoek van het onderzoeksconsortium Nationaal Onderzoeksprogramma Broeikasgassen Veenweide (NOBV) blijkt dat er altijd uitstoot van broeikasgassen blijft, zelfs al staat de grond onder water. Wanneer de grond onder water staat, dan komt het sterkere broeikasgassen methaan vrij. Een optimum (= de uitstoot van de minste broeikasgassen) ligt bij een grondwaterpeil van 20 cm tot 25 cm beneden maaiveld. Op basis hiervan hebben wij een beleidsmatige keuze gemaakt in het PPLG.	
		Rommel	c) Hoeveel geld wil de provincie reserveren voor technologische maatregelen en hoeveel voor bronmaatregelen (natte teelten, grond teruggeven aan natuur, extensiever grondgebruik, etc.)?	Dat is nog onbekend; de aanvragen voor het Transitiefonds worden de komende tijd nader uitgewerkt.	

		Loggen	47. De Omgevingswet biedt de provincie bij de uitoefening van haar taken en verantwoordelijkheden flexibiliteit in de vorm van ruime bestuurlijke afwegingsruimte in de keuze van de in te zetten instrumenten. Bovendien is er met die wet meer ruimte voor de provincie om zich uit te spreken over niet alleen puur ruimtelijke aspecten, maar juist ook zaken die een duurzame, gezonde samenleving bevorderen. In die wet wordt gesteld dat het “bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving” een dwingend aspect is van de bestuurlijke taak- en bevoegdheidsoefening op grond van de Omgevingswet. Zo moet bij de evenwichtige toedeling van functies aan locaties in ieder geval daarmee rekening worden gehouden. a) De provincie heeft verschillende instrumenten tot haar beschikking om in te zetten om haar doelen te halen en de Omgevingswet biedt dus meer mogelijkheden. Op welke wijze (indien überhaupt) zijn de verschillende mogelijke maatregelen vergeleken op effectiviteit en kostenefficiëntie?	Wij wegen voortdurend af welke instrumenten wij het best passend vinden om onze doelen te bereiken. Deze afweging heeft geleid tot het voorstel dat is geformuleerd in de concept-Startversie van het PPLG. Bij de nadere uitwerking van het PPLG wordt de inzet van het Omgevingswet-instrumentarium opnieuw overwogen.	
		Loggen	b) Zet de provincie ook eventueel dwingende instrumenten in, als instructieregels, omgevingswaarden, maatwerkregels (teeltvrijzones bijv.) etc. om de verschillende doelen te halen? Zo ja, welke en in welke gevallen	Nee, vooralsnog niet. In kader van een eerder ingediende motie t.a.v. van water(kwaliteit) verkennen we wel de mogelijkheden.	
	CDA	Rommel	1.Blz 3 - Hoe wordt de sociaal economische impact analyse uitgevoerd en op hoeveel locaties gebeurd dat?	Hiervoor is een protocol opgesteld door het Rijk, provincies en Wageningen Universiteit. Het protocol is hier te vinden: https://edepot.wur.nl/630516 . We zijn voornemens om de sociaaleconomische impactanalyse uit te voeren op de maatregelenpakketten (zie hoofdstuk 8 van het PPLG). Na vaststelling van het definitieve PPLG worden de impactanalyses ook uitgevoerd in de vijf PPLG-programmagebieden .	
		Rommel	2.Blz 5 – GS vraagt geld uit transitiefonds om NNN af te ronden. Waarvoor mag het geld uit het transitiefonds allemaal besteed worden? Wat zijn de regels daarvoor?	De regels voor de besteding van gelden uit het Transitiefonds komen te staan in de Tijdelijke wet Transitiefonds landelijk gebied en natuur. Deze wet is nog in procedure. Op de website van de Tweede Kamer kunt u de stukken hierover inszien. De besteding van de middelen zal in hoofdzaak maatregelen ter realisering van de NPLG-doelen betreffen.	
		Rommel	3.Blz 6 - Vernatting van veenweide mag ergens anders gevolgen hebben zegt GS. Is er compensatie/ tegemoetkoming in kosten voor de gevolgen door vernatting?	Nee, deze is nu nog niet voorzien. In de provincie Friesland is een systeem op basis van nadeelcompensatie uitgewerkt. In de andere veenweideprovincies gaat op basis van botsproeven gekeken worden, of deze systematiek voor alle veenweidegebieden toepasbaar is bij grondwaterpeil verhogingen .	
		Loggen	4.Blz 6 - GS wil vermindering van afdekking van bodem en grondverplaatsing. Wat wordt daar precies mee bedoelt?	In lijn met de WBS-brief en de voorziene EU bodemgezondheidsrichtlijn (verwacht juli 2023) volgend uit de EU bodemstrategie (2021) wordt het belang van een gezonde bodem onderschreven. Volgens de EU Bodemstrategie zijn bodems gezond als ze in een goede chemische, biologische en fysische conditie zijn en zo in staat zijn om continu zoveel mogelijk ecosysteemdiensten te leveren. Als er één maatregel is waarmee je het functioneren van de bodem kunt verbeteren dan is het beperken van afdekken. Een afgedekte bodem (bebouwing, verharding) levert nauwelijks ecosysteemdiensten. Verminderen van grondverplaatsing betreft het voorkomen van onnodig grondverzet. Dit kan op verschillende schaalniveaus worden beschouwd: minder primaire zand-, grond- en kleiwinning door optimaliseren hergebruik van secundaire grond- en baggerspeciestromen (die natuurlijk wel aan kwaliteitseisen moeten voldoen) en bij nieuwe bouwplannen niet integraal de toplaag verwijderen en afvoeren, maar deze laten liggen op plekken waar groenstroken komen. Sturen op mate van afdekking en grondverzet is nog niet geborgd in beleid.	
		Rommel	5.Blz 5 en 6 – Zijn de genoemde opgaven vanuit het NPLG door GS zelf geformuleerd of komen deze opgaven in deze formulering rechtstreeks van het Rijk?	U verwijst naar pagina’s uit de samenvatting van het PPLG. Op pagina 17 en 18 staat een nadere toelichting op de ‘herkomst’ van de verschillende opgaven. Hier wordt duidelijk dat een deel van de opgaven in het PPLG rechtstreeks afkomstig is van het Rijk, en een deel van de opgaven op provinciaal niveau is geformuleerd.	
		Zaal	6.Blz 6 Landbouw – Wat is de reden dat er alleen focus ligt op kringlooplandbouw? Is dat door Rijk zo verplicht?	Dit komt voort uit de Tweede-Kamerbrief Toekomst Landbouw van 25 november 2022, waarin kringlooplandbouw als vertrekpunt is gedefinieerd.Ook in onze Voedselvisie heeft kringlooplandbouw een belangrijke plaats. M.a.w we doen dit niet alleen omdat het moet van het rijk, maar ook omdat we zelf zien dat dit een goede wijze is om duurzame landbouw vorm te geven.	
		Rommel	7.Blz 7 – Kunt u technische toelichting geven op opbouw van het bedrag van 1,2 miljard dat GS aan Rijk vraagt.	In hoofdstuk 8 van de concept-startversie hebben wij toegelicht dat het een indicatieve raming betreft waarover we nog met het Rijk in overleg treden. Het betreft drie maatregelpakketten: Natuur & Waterkwaliteit, Stikstof en Klimaat. We hebben aangegeven wat we erin hebben meegenomen en dat er nog enkele p.m.-posten zijn. We streven ernaar om in de 1 juli-versie van het PPLG meer informatie op te nemen .	
		Rommel	8.Øp blz 15 staat dat we de balans zijn kwijtgeraakt en dat natuurlijk systeem onder druk staat. Welke balans zijn we precies kwijtgeraakt?	Het gaat hier om de balans tussen de kwaliteit en veerkracht van ons natuurlijk systeem enerzijds, en de duurzame economische benutting ervan anderzijds. In (onder andere) de rapporten die worden genoemd in voetnoot 4 wordt dit wetenschappelijk onderbouwd.	
		Loggen	9.Blz 15 – Wat wordt bedoelt met vergroten van de draagkracht van water en bodemsysteem?	Daarmee bedoelen we dat de inrichting van het landelijk gebied van Noord-Holland waar mogelijk beter moet worden afgestemd op de (natuurlijke) eigenschappen van het aanwezige water- en bodemsysteem. Hierdoor worden we minder afhankelijk van technische constructies, die niet altijd meer goed volhoudbaar zijn.	
		Rommel	10.Blz 16 – Ook buiten de natuurgebieden in het agrarisch gebied heeft de natuur de ruimte. Wat is het voorstel?> Hoeveel ruimte wordt daar aan natuur gegeven?	Hier is geen kwantitatieve doelstelling in hectaren aan gekoppeld. Het concept ‘ruimte voor natuur buiten de natuurgebieden’ is bedoeld als bijdrage aan herstel van de ecologische draagkracht voor zowel een gezondere leefomgeving als voedselproductie. Deze ruimte kan worden ingevuld door onder meer de aanleg van groenblauwe dooradering (landschapselementen zoals natuurvriendelijke oevers, bloemrijke randen en overhoekjes), bomen en bos (bossenstrategie). Ook natuurinclusieve ontwikkeling zoals nieuwbouw met ruimte voor natuur, of meer openbaar groen biedt ruimte voor natuur buiten de natuurgebieden .	
		Rommel	11.¶waar wordt het geld vandaan gehaald om 1538 hectare bos aan te leggen, waarvan 1389 hectare buiten NNN? Welke agrarisch ondernemers moeten daarvoor verdwijnen?	De boscompensatie-opgave verwachten wij te dekken uit de rijksmiddelen van Programma Natuur. Onze opgave voor bos binnen de NNN kunnen wij dekken vanuit de NNN-middelen. Voor de opgave ‘bos buiten NNN’ leggen wij een claim neer voor het Transitiefonds. Wij streven ernaar bosuitbreiding zo veel mogelijk te combineren met andere opgaven, voornamelijk recreatie en wonen. Een voorbeeld van een project waar bij veel ruimte zien om tot bosuitbreiding te komen is Park21 in de gemeente Haarlemmermeer. Dit zal nader worden uitgewerkt in de gebiedsprocessen.	
		Rommel	12.¶we hebben 56.600 hectare natuurgebied. GS wil er nog 4250 hectare bij hebben en geeft aan dat dat nodig is voor het realiseren van meer biodiversiteit. Kunt u technisch toelichten waarom GS op de reeds bestaande 56.600 hectare natuurgebied het niet voor elkaar krijgt om meer biodiversiteit te realiseren en waarom het op de laatste 4250 hectare dan juist wel zou lukken?	De 56.600 hectare NNN heeft betrekking op de gehele NNN: zowel gerealiseerd als nog niet gerealiseerd. 4.250 hectare daarvan (8%) betreft nog niet gerealiseerde NNN. Dat wil dus zeggen dat 52.350 hectare (92%) NNN al is gerealiseerd. Uw aanname dat GS 4.250 hectare extra NNN wil realiseren, is niet correct. Wel is het in z’n geheel afronden van het NNN cruciaal voor het verbinden van de natuurgebieden binnen het netwerk. Het netwerk functioneert pas als het compleet is.	
		Rommel	13.Ø 20 – GS wil de beschermingsregels voor NNN aanscherpen. GS wil hoofdfunctie verblijfsrecreatie uitsluiten. Kunt u de gevolgen hiervan inzichtelijk maken?	Het gaat om het uitsluiten van nieuwe ontwikkelingen van de hoofdfunctie verblijfsrecreatie van de toepassing van de meerwaardebepaling van het NNN. De gevolgen zijn: •¶ijzigingen of ontwikkelingen van verblijfsrecreatie die passen in een vigerend bestemmingsplan blijven mogelijk. Als een functie of uitbreiding volgens een vigerend bestemmingsplan is toegestaan, blijft die ook onder de nieuwe verordening toegestaan. •¶Is verblijfsrecreatie de hoofdfunctie is van de nieuwe ontwikkeling en deze niet past binnen het vigerend bestemmingsplan, kan zo’n nieuwe ontwikkeling niet meer plaatsvinden in het NNN. •De afwijkingsmogelijkheid ‘beperkte toevoeging of wijziging van bestaande activiteiten’ blijft bestaan. Voor bestaande verblijfsaccommodaties in het NNN waarvoor geen uitbreidingsmogelijkheden in het vigerende bestemmingsplan zijn opgenomen, betekent dit dat beperkte uitbreidingen onder voorwaarden nog mogelijk zijn. •Toepassing van de meerwaardebepaling blijft wel mogelijk als de verblijfsrecreatie ondergeschikt is aan een andere functie. Een mini-camping naast een agrarische bedrijfsvoering blijft dus mogelijk.	
		Rommel	14.Ø20 – IN het natuurpact was de opgaaf voor realisatie van natuur 3500 hectare minder groot dan NNN. Kunnen we met realisatie van NNN technisch en juridisch gezien terug naar de oppervlakte van natuurpact?	Nee, de realisatie van het NNN zoals die nu voorligt, is noodzakelijk om de NPLG doelen te behalen. Bovendien lijkt het niet mogelijk. In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) van het Rijk is vastgelegd dat de omvang het NNN niet kleiner mag worden.	
		Rommel	15a.¶S wil 300 hectare extra NNN in binnenduinrand. Kunt u aangeven wat gevolgen daarvan zullen zijn onder andere voor de bollenteelt?	Het doel van het realiseren van NNN in de binnenduinrand is om het ecohydrologisch systeem te herstellen. Wanneer de bollenteelt niet te verenigen is met de milieupgaven kan dit leiden tot herschikking van functies of het verplaatsen van bedrijven. Tijdens de gebiedsprocessen moet hier meer onderzoek naar gedaan worden en komt er meer duidelijkheid. Dit wordt in overleg met de betrokkenen in de gebiedsprocessen gedaan.	
		Loggen	15b.Blz 20 punt 2, aanpassing binnenduinrand, hoe zit dat als alleen landelijk gebied besproken wordt, er wordt ook gewoond, mag er straks helemaal niets meer in de binnenduinrand? En hoe houden we dan de recreatie in die gebieden in stand?	In de gehele provincie, dus ook in de binnenduinrand, streven we naar een goede combinatie van functies. Er is geen sprake van dat er ‘helemaal niets meer mag’ in de binnenduinrand en het gebied blijft ook een functie houden voor recreatie. In het PPLG wordt per programmegebied een verkenning aangekondigd naar recreatieve mogelijkheden.	
		Rommel	16.Blz 21 - De huidige natuurambities blijken in de praktijk niet altijd te passen bij ecologische potenties, N2000 doelen of realisatie of beheermogelijkheden. Wat is daar technisch aan te doen? Is er meer flexibiliteit nodig in natuurambities?	De opgave is om goed naar het hele systeem te kijken, dus inclusief de hydrologische potenties en de beschikbare ruimte voor (het terugbrengen) van natuurlijke dynamiek. De natuurdoelanalyses geven hier al een zeer bruikbare voorzet voor. Waar dat nodig is zetten we in op landschapsecologische systeemanalyses, zoals ook is gevraagd door het Rijk. Op basis daarvan is er ruimte voor flexibiliteit in de natuurambities om zo veel mogelijk in te spelen op de ecologische potenties en het systeemherstel in een gebied.	
		Rommel	17.Øp Blz 21 wordt gesproken over recente ideeën over basiskwaliteit natuur. Wat wordt daarmee bedoeld?	Basiskwaliteit natuur is een concept dat uit gaat van het idee dat we niet alleen moeten zorgen voor het behoud van kwetsbare en zeldzame soorten die in natuurgebieden voorkomen, maar dat ook de meer ‘algemene natuur’ buiten de natuurgebieden, in de stad en op het platteland het beschermen waard is. Te denken valt aan voldoende koolmezen in de wijk of graslandvlinders in het agrarisch gebied. Het Rijk werkt het concept basiskwaliteit natuur in de komende tijd verder uit.	
		Rommel	18 a.¶tellen huidige sloten ook mee bij 10% gewenste groen-blauwe dooradering?	Op 26 mei is de uitwerking van het Aanvalsplan Landschap onder de provincies verspreid, waarmee duidelijkheid is verschaft ten aanzien van de criteria voor de groenblauwe dooradering (GBDA). Overal waar bestaande oevers voldoen aan de criteria van de uitwerking van het Aanvalsplan Landschap tellen deze mee voor de 10% gewenste GBDA. Meer informatie is te vinden op de website van het Deltaplan biodiversiteitsherstel (www.samenvoorbiodiversiteit.nl).	
		Rommel	18 b.¶Wie kan bepalen of het 10% moet zijn?	De opgave van 10% vloeit voort uit het Nationaal Programma Landelijk Gebied.	
		Rommel	19.Øp blz 25 wordt gesproken over het naijleffect van beleid. Het duurt enige tijd voor effecten van beleid zichtbaar zijn. Hoe wordt daar rekening mee gehouden bij bepalen van PPLG?	Het PPLG is een adaptief programma, dat de komende jaren regelmatig geactualiseerd zal worden. Op deze manier verwerken we ook naijleffecten.	
		Rommel	20.Blz. 25 – wordt verwezen naar paragraaf 2.3.2 en 2.3.3, die niet in het rapport zijn opgenomen? En kunt u op Blz. 26 en blz. 27 – Bronvermelding weergeven bij de figuren?	Het is ons gebleken dat bij het uitprinten van het document tekst kan wegvallen rond de schema's en figuren die in de digitale versie kunnen worden uitvergroot. Dat is ook hier het geval; ook de bronvermelding bij de figuren is weggefallen (bron was: Aeries Monitor). Wij verzoeken u de digitale versie van het document te hanteren. We doen ons best om dit probleem te verhelpen in de 1 juli-versie van het PPLG. Onze excuses voor het ongemak.	
		Rommel	21.Blz. 27 – Wanneer is de nulmeting gedaan die gebruikt wordt bij bepalen van behalen van reductieopgaaf ammoniak?	De agrarische sector moet in 2030 41 procent minder ammoniak uitstoten dan in 2019. De Wet stikstofreductie en natuurverbetering regelt onder meer drie resultaatsverplichtingen voor stikstofreductie: in 2025 moet minimaal 40% van het areaal van de stikstofgevoelige natuur in beschermde Natura 2000-gebieden een gezond stikstofniveau hebben; in 2030 minimaal de helft en in 2035 minimaal 74%.	
		Rommel	22.¶Is er geen nulmeting is, hoe wordt dan bepaald of er 41 % ammoniak is gereduceerd door de agrarische sector?	Zie het antwoord op vraag 21: het gaat om een reductie van 41% ten opzichte van 2019.	
		Rommel	23.Øp blz 27 staat omschreven hoe ammoniak ontstaat. Als in de stal de urine en vaste mest gescheiden worden ontstaat er dan geen ammoniak? Kan door scheiding van vaste en vloeibare fractie het ammoniakprobleem sterk gereduceerd worden?	Ja, in de (melk-)veehouderij ontstaat ammoniak vooral als de vaste en vloeibare fractie van de mest bij elkaar komen. Mestscheiding is dus een belangrijke bronmaatregel. Daarom stimuleren wij het vervangen van drijfmeststallen. In de wei komen vaste en vloeibare fractie nauwelijks bij elkaar. Weidegang wordt dan ook via de KPI-systematiek en de eco-regeling gestimuleerd.	
		Rommel	24.Blz 27 - Kan er technisch worden uitgelegd hoe wordt omgegaan met 500 meter regel. Als de bedrijfsgebouwen verder dan 500 meter van stikstofgevoelig habitat ligt, maar weidegrond ligt wel in 500 meter gebied, wordt het bedrijf dan ook benaderd?	Binnen het overgangsgebied van 500 meter dient in veel gevallen ook de emissie van weidegronden (de zgn. ‘veldemissie’) te worden gereduceerd. Dus ook de bedrijven die deze gronden beheren worden benaderd.	
		Rommel	25.Øp blz 28 wordt gesproken over mest van weidevogelkwaliteit. Wat wordt verstaan onder mest van weidevogelkwaliteit?	Hiermee wordt ruige mest bedoeld.	

		Rommel	26. Blz 28 – Hoe ondersteunt provincie bij nader onderzoek vergistingsinstallaties?	Door mestvergisting wordt het totaal ammoniakaal stikstof in de mest verminderd en de energiebron methaan geproduceerd. Het digestaat kan verder worden verwerkt tot organische korrels en kunstmest. Echter, onderzoek is nodig om de beste toepassingen voor de extensieve en grondgebonden melkvee­sector in Noord-Holland in beeld te brengen, want mono-vergisters hebben een bepaalde hoeveelheid dagverse mest nodig om kostenefficiënt te werken. Daarom laten wij business-cases voor verschillende typen vergisters op gebiedsniveau in beeld brengen. Wij zijn van plan om vanaf 2025 subsidies uit klimaatfondsmiddelen aan te bieden voor mestverwerkingsinstallaties.	
		Rommel	27. BS verkend de inrichting van een provinciale stikstof bank. Wat is stand van zaken? Is er al een stikstof bank?	Er is een provinciale stikstofbank, maar er is nog geen provinciale stikstofbank met het doel om PAS melders te legaliseren.	
		Loggen	28. Op blz 29 worden maatregelen genoemd voor het bouwen van woningen. Kan er door die maatregelen op vele plekken nu wel gebouwd worden?	Nee. Hoewel de genoemde maatregelen ervoor zorgen dat de stikstofuitstoot tijdens en na de bouw zo gering mogelijk blijft, is de belangrijkste belemmering voor woningbouw dat er voldoende stikstofruimte beschikbaar moet zijn. Hiervoor zijn ook andere bronmaatregelen nodig, zowel van het Rijk als de provincie(s). Overigens zijn er ook andere ontwikkelingen die de bouw vertragen, zoals inflatie, stijging van de hypotheekrente, etc.	
		Loggen	29. Hoe houdt provincie rekening met achtergronddepositie bij bepalen of er voldoende is gedaan om KRW te halen in 2027?	De achtergrondbelasting slaat op de hoeveelheid nutriënten die in de bodem aanwezig zijn. De waterschappen hebben voor hun KRW-waterlichamen bronanalyses uitgevoerd voor nutriënten (stikstof en fosfor). Daaruit blijkt dat in een vrij groot deel van Noord-Holland de natuurlijke achtergrondbelasting met nutriënten zo hoog is dat zelfs wanneer alle antropogene (door de mens veroorzaakte) belasting tot nul zou terugbrengen, de kritische belasting nog steeds overschreden wordt en de waterkwaliteit niet verbetert. Dit wordt veroorzaakt door het mariene verleden van de provincie en aanwezige veenbodems. Kwel is daardoor nutriëntenrijk en de bodems kenmerken zich door een hoge natuurlijke nalevering (mineralisatie, uitloging). De waterschappen hebben daar de KRW-doelen op aangepast.	
		Loggen	30. Op Blz 30 staat dat waterverbruikers zelf maatregelen moeten nemen om beter bestand te zijn tegen periodes van extreme droogt, watertekorten en verzilting en rekening moeten houden met verstreckende gevolgen op lange termijn. Wat is precies de rol/taak van de provincie en het waterschap en waar moeten watergebruikers zelf maatregelen gaan nemen? Is het de bedoeling dat watergebruikers zelf waterbergingslocaties gaan bouwen?	Doordat in extreem droge periodes het wateraanbod afneemt door (o.a.) lage rivierafvoer en hoge verdamping, kunnen niet alle functies gefaciliteerd worden. Met alle watergebruikers (landbouw, natuur, industrie, scheepvaart, drinkwater) wordt gesproken over waterbewustzijn en waterbesparing. Onze rol en taak is om deze boodschap in ons beleid mee te nemen, in alle gebiedsprocessen van het PPLG en bij onze beleidsontwikkeling voor de veenweiden, energietransitie, landbouw, bij vergunningverlening, etcetera. Verder stimuleren wij door middel van subsidies en pilots maatregelen om water te besparen en water vast te houden toe te passen.	
		Loggen	31. Is er al een plan om ervoor te zorgen dat de waterbergingslocaties die er zijn ook echt ingezet worden bij calamiteiten? (In het verleden is dat soms niet gebeurd omdat er natuur in gerealiseerd was).	Er wordt nog gezocht naar waterbergingslocaties die ingezet worden bij calamiteiten. Dit speelt vooral in het Amsterdam-Rijnkanaal-/Noordzeekanaalgebied.	
		Loggen	32. Blz. 32 kopje: Concentraties gewasbeschermingsmiddelen In de laatste zin alinea staat: “In de Kop van Noord- Holland is de open bollenteelt een belangrijke oorzaak van de geconstateerde overschrijdingen en in de Haarlemmermeerpolder de akkerbouw. Dit is in ieder geval voor de Kop van Noord-Holland onjuist, er zijn op dit moment geen overschrijdingen aan de gestelde normen voor gewasbeschermingsmiddelen. Deze zin kan dus verwijderd worden of er moet bewezen worden dat er wel overschrijdingen zijn.	Er zijn in de Kop van Noord-Holland wel degelijk normoverschrijdingen voor gewasbeschermingsmiddelen. In één van de meetpunten is dit zelfs voor meer dan 10 gewasbeschermingsmiddelen. Een groot aantal meetpunten heeft een overschrijding bij meer dan vijf gewasbeschermingsmiddelen. Bron: https://www.bestrijdingsmiddelenatlas.nl/atlas/21/1 en https://www.clo.nl/indicatoren/nl0547-gewasbeschermingsmiddelen-in-oppervlaktwater?ond=20895	
		Zaal	33. Blz 43 – Transitie naar kringlooplandbouw is hoofddoelstelling. Het is verwarrend dat voedselvisie andere doelen heeft en dat wordt aangegeven dat die ook wordt nagestreefd. Zouden we technisch gezien de voedselvisie kunnen aanpassen of verwijderen?	De doelen van de Voedselvisie hebben betrekking op grondgebonden landbouw en zijn geïntegreerd in het PPLG. De scope van de doelstelling voor kringlooplandbouw in het PPLG is breder dan de doelstellingen van de Voedselvisie (zie ook antwoord vraag 13). Het staat uw Staten te allen tijde vrij om de door uzelf vastgestelde beleidskaders te wijzigen. Techisch gezien vraagt het PPLG niet om wijziging of aanpassing van de Voedselvisie.	
		Rommel	34. Op blz 44 staat – Gronden van stoppers worden toebedeeld aan blijvende bedrijven. Hoe gaat u dat financieel regelen?	De gronden worden conform wet- en regelgeving verkocht aan de betreffende blijvers. Wanneer verkoop niet mogelijk is zal gekeken worden naar andere mogelijkheden van uitgifte, bijvoorbeeld via pacht. Een provinciale financiële regeling of constructie is hiervoor niet nodig.	
		Zaal	35. Op blz 45 staat dat u ook bezig wilt gaan met verplaatsing van bloembollenbedrijven uit binnenduinrand. Hoe kan dat technisch en financieel geregeld worden? Waar is gelijkwaardige grond te vinden?	Verplaatsing van bloembollenbedrijven kan een uitkomst zijn van een gebiedsproces. De middelen hiervoor zijn geraamd als onderdeel van de realisatie van het NNN.	
		Rommel	36. Op blz 49 wordt gesproken over beschikbare budgetten. Wanneer is er een goede begroting beschikbaar voor het PPLG?	De financiële raming zal steeds beter worden naarmate we dichter aanzitten tegen de definitieve vaststelling van het PPLG in het eerste kwartaal van 2024. De sociaaleconomische impactanalyse is dan verwerkt, evenals de toetsen van Rijk, kennisinstellingen en Ecologische Autoriteit. Dit zal allemaal invloed kunnen hebben op de voorziene maatregelpakketten en aanvragen op het Transitiefonds. Tevens zijn we dan verder in het overleg met het Rijk over deze aanvragen.	